

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/123/2008

O PROBLEMACH ENERGETYKI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Już od kilku lat w Polsce i na świecie trwa debata na temat bezpieczeństwa energetycznego. Ostatni rok przyniósł znaczący wzrost cen ropy na światowych rynkach. W kraju coraz głośniej mówi się, że za kilka czy kilkanaście lat może nas dotknąć poważny kryzys energetyczny spowodowany, z jednej strony, rosnącym zapotrzebowaniem bogacącego się społeczeństwa na energię, a z drugiej – brakiem dostatecznej liczby elektrowni. Niepokój budzi wprowadzenie limitów emisji CO₂, szczególnie znaczące dla Polski, gdzie prawie cała energia pozyskiwana jest z węgla (kamiennego lub brunatnego), często z wykorzystaniem przestarzałych technologii, mało przyjaznych dla środowiska naturalnego. Pojawiają się obawy, że możliwe kłopoty z zapewnieniem dostatecznej ilości energii zaważą na rozwoju gospodarczym kraju.

W tej sytuacji coraz częściej mówi się o konieczności budowy nowych elektrowni, trwa jednak dyskusja, na jakiego typu energię należy stawiać w przyszłości. Ekolodzy optują za jak najszybszym rozwojem w Polsce energetyki opartej na źródłach odnawialnych. Nie brakuje jednak głosów sceptycznych wobec tego rozwiązania jako stosunkowo mało efektywnego. Ostatnio w prasie pojawia się również coraz więcej wypowiedzi wskazujących na konieczność budowy w kraju elektrowni atomowej.

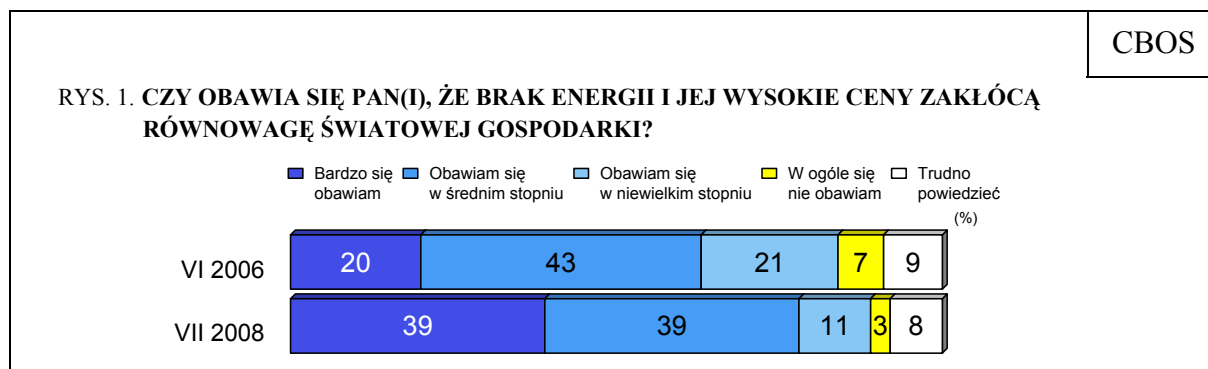
W jednym z ostatnich badań¹ zajęliśmy się zarówno obawami dotyczącymi globalnych skutków kryzysu energetycznego, jak i sposobami przeciwdziałania mu. Interesowały nas również opinie Polaków na temat budowy elektrowni atomowej.

OBAWY ZWIĄZANE Z KRYZYSEM ENERGETYCZNYM

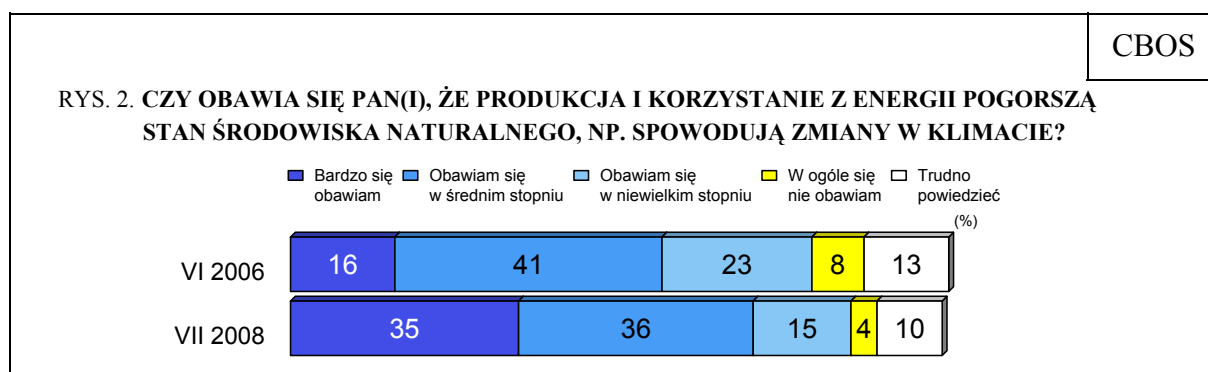
Potencjalne globalne skutki kryzysu energetycznego, takie jak kryzys gospodarczy, konflikty międzynarodowe i zanieczyszczenie środowiska, wzbudzają obecnie znacząco większe obawy niż jeszcze dwa lata temu. Szczególnie wzrósł niepokój o równowagę światowej gospodarki oraz o zmiany klimatyczne – odsetki osób bardzo obawiających się niekorzystnego rozwoju sytuacji w tych dziedzinach są obecnie około dwukrotnie wyższe niż w czerwcu 2006 roku.

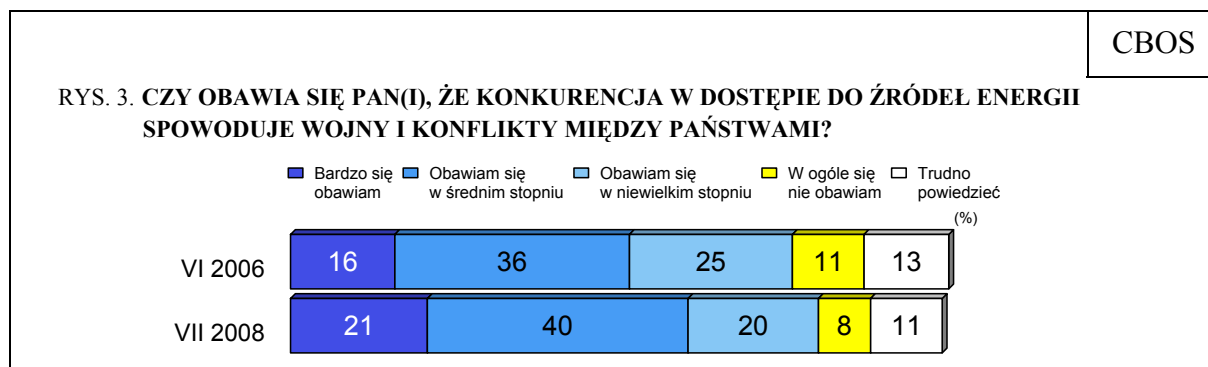
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (218) zrealizowano w dniach 4–7 lipca 2008 roku na liczącej 1094 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Obecnie dwie piąte dorosłych Polaków (39%, o 19 punktów więcej niż dwa lata temu) bardzo się obawia, że deficyt i wysokie ceny energii zakłócają równowagę światowej gospodarki, tyle samo zaś (39%) średnio się tego boi. Niewielki niepokój odczuwa co dziewiąty respondent (11%), a tylko nieliczni (3%) w ogóle nie mają tego rodzaju lęków.

Pogorszenie stanu środowiska naturalnego (np. zmiany w klimacie) pod wpływem produkcji i korzystania z energii budzi duże obawy u ponad jednej trzeciej ankietowanych (35%, o 19 punktów więcej niż przed dwoma laty), a tyle samo (36%) boi się tego w średnim stopniu. W co siódmej osobie (15%) wzbudza to niewielki niepokój, a nieliczni badani (4%) wcale nie boją się takiego rozwoju sytuacji.

Jedna piąta ankietowanych (21%, o 5 punktów więcej niż dwa lata temu) bardzo się obawia, że konkurencja w dostępie do źródeł energii może spowodować wojny i konflikty między państwami, a kolejne dwie piąte (40%) boi się tego średnio. Co piątego respondenta (20%) niepokoi to w małym stopniu, a co trzynasty (8%) nie ma żadnych obaw.

We wszystkich przypadkach mężczyźni znacznie częściej niż kobiety deklarują, że nie mają obaw. Ponadto niepokoju jest na ogół tym mniej, im lepsza kondycja materialna ankietowanych (ocena warunków gospodarstwa domowego i wysokość dochodów na osobę w rodzinie), mniej też wśród badanych mających wyższe wykształcenie. Szczególnie dużo osób nieobawiających się kryzysu energetycznego jest wśród kadry kierowniczej i inteligencji. Niepokój dotyczący rozwoju gospodarki i zmian klimatycznych częściej niż przeciętnie deklarują ankietowani prowadzący własną działalność gospodarczą (zob. tabele aneksowe).

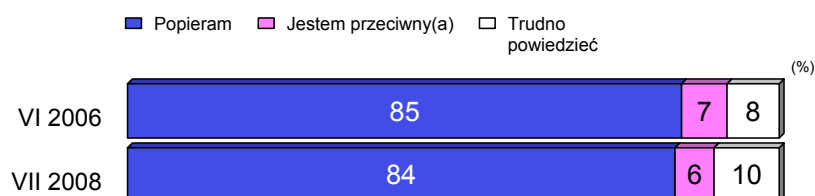
SPOSOBY ZARADZENIA KRYZYSOWI ENERGETYCZNEMU

Wzrost zaniepokojenia globalnym kryzysem energetycznym przekłada się na nieco większą akceptację rozwiązań, które mogą prowadzić do jego powstrzymania. Można tego dokonać poprzez ograniczanie zużycia energii bądź wykorzystywanie alternatywnych jej źródeł.

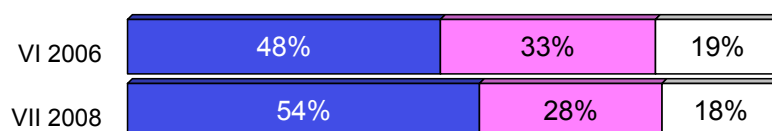
W naszym badaniu największym poparciem (84% wskazań) cieszy się pomysł tworzenia podatkowych zachęt dla rozwoju alternatywnych źródeł energii, np. energii słonecznej i energii pochodzącej z wiatru. Z drugiej strony jednak większość ankietowanych (80%) jest przeciwna podnoszeniu podatków na energię, aby zachęcić do jej oszczędzania – rozwiązanie takie akceptuje tylko co ósmy (12%, o 5 punktów więcej niż dwa lata temu). Zmniejszył się natomiast sceptycyzm wobec energetyki jądrowej – obecnie jej rozwój popiera prawie połowa respondentów (46%, od roku 2006 wzrost o 16 punktów), a przeciwnych jest dwie piąte (39%). Nieznacznie przybyło też (z 48% do 54%) zwolenników podwyżek cen samochodów, jeżeli dzięki temu zużywałyby one mniej paliwa. Przeciwny takiemu rozwiązaniu jest więcej niż co czwarty ankietowany (28%).

RYS. 4. PROSZĘ POWIEDZIEĆ, CZY POPIERA PAN(I), CZY TEŻ NIE, NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

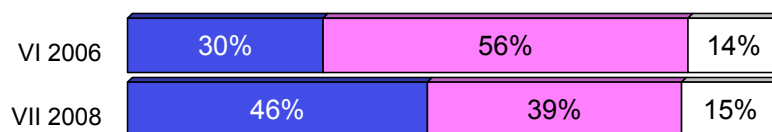
stworzenie zachęt podatkowych dla rozwoju alternatywnych źródeł energii, np. energii słonecznej i energii pochodzącej z wiatru

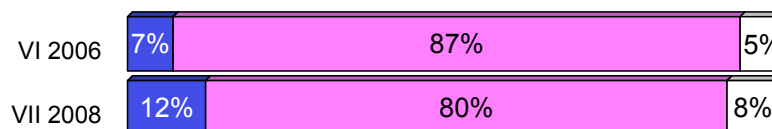
wymaganie, aby producenci ograniczyli zużycie paliwa przez samochody, nawet jeżeli miałyby to zwiększyć ich cenę

budowę elektrowni jądrowych, aby ograniczyć uzależnienie gospodarki od ropy naftowej i węgla

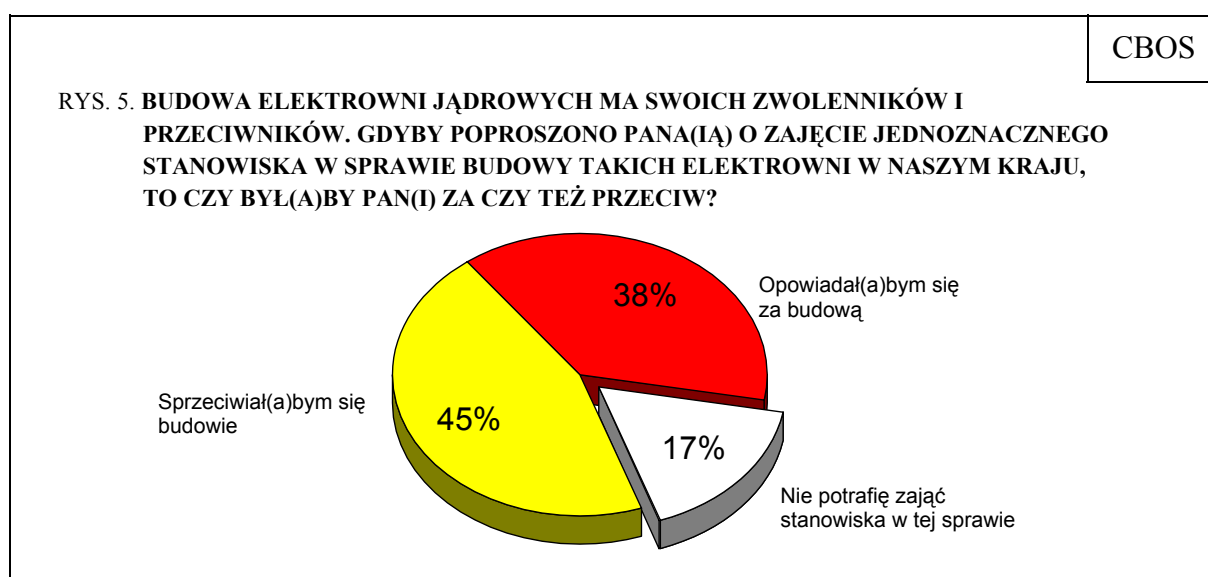
podniesienie podatków na energię, aby zachęcić użytkowników do oszczędzania

Wszystkie wymienione rozwiązania na ogół w nieco większym stopniu akceptują mężczyźni niż kobiety (największe różnice dotyczą rozwoju energetyki jądrowej, w pozostałych przypadkach kobiety wykazują się większym niezdecydowaniem). Ponadto poparcie dla tych pomysłów zazwyczaj wiąże się z wyższym wykształceniem oraz wysoką pozycją zawodową i dobrą sytuacją materialną ankietowanych. Rozwiązania dotyczące rozwoju energetyki jądrowej i ograniczenia emisji spalin przez samochody znacznie częściej popierają mieszkańcy wielkich miast niż wsi (zob. tabele aneksowe).

ELEKTROWNIA ATOMOWA W POLSCE?

Jednym z rozwiązań, jakie bierze pod uwagę polski rząd w celu powiększenia bezpieczeństwa energetycznego kraju, jest budowa w Polsce elektrowni atomowej. Jak już powiedzieliśmy, rozwój energii atomowej dla zmniejszenia uzależnienia od ropy i węgla ogólnie popiera prawie połowa Polaków. Stopień akceptacji maleje jednak do niespełna dwóch piątych (38%), jeśli pytanie dotyczy budowy elektrowni jądrowej konkretnie w Polsce². W takim przypadku przeważają przeciwnicy (45%).

Dwa lata temu przeciwnicy budowy w Polsce elektrowni jądrowej byli jednak znacznie liczniejsi – wyraźnie (ponad dwukrotnie) przeważali nad jej zwolennikami i było ich znacznie więcej niż pod koniec lat osiemdziesiątych, a więc niedługo po awarii reaktora w Czarnobylu. Odsetek osób akceptujących to rozwiązanie wzrósł od 2006 roku o 13 punktów (z 25% do 38%) i o tyle samo zmalała liczba jego przeciwników (z 58% do 45%).

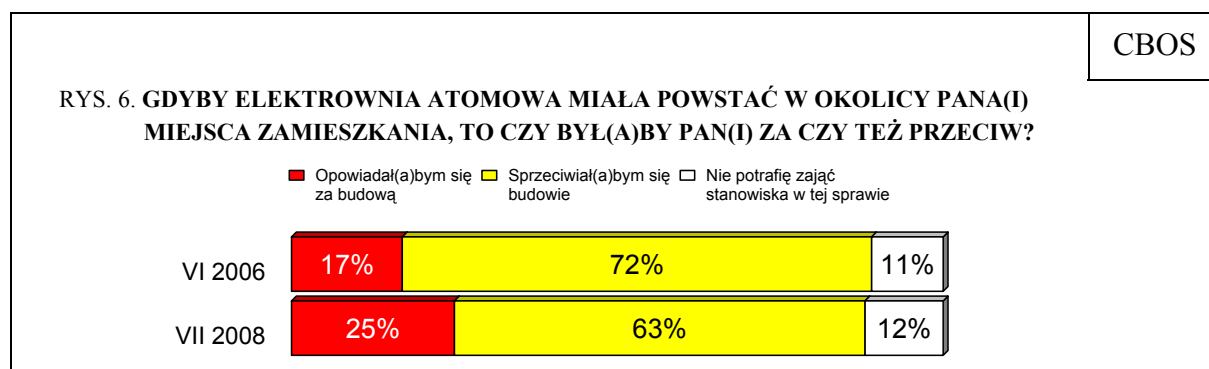
---

² O powodach akceptacji budowy elektrowni jądrowych bądź odrzucenia tego pomysłu obszernie pisaliśmy dwa lata temu (zob. komunikat CBOS „Opinie o budowie elektrowni jądrowych w Polsce a zagrożenia światowym kryzysem energetycznym”, czerwiec 2006).

Tabela 1

Budowa elektrowni jądrowych ma swoich zwolenników i przeciwników. Gdyby poproszono Pana(ią) o zajęcie jednoznacznego stanowiska w sprawie budowy takich elektrowni w naszym kraju, to czy był(a)by Pan(i) za czy też przeciw?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	XI 1987	XI 1989	VI 2006	VII 2008
	w procentach			
Opowiadał(a)bym się za budową	30	20	25	38
Sprzeciwiał(a)bym się budowie	39	46	58	45
Nie potrafię zająć stanowiska w tej sprawie	31	34	17	17

Największy sprzeciw budzi propozycja budowy elektrowni jądrowej w okolicy miejsca zamieszkania ankietowanych. Na taką możliwość zgodziłby się tylko co czwarty respondent (25%), podczas gdy sprzeciwiałoby się jej prawie dwie trzecie (63%). Warto jednak zauważyć, że również akceptacja budowy elektrowni atomowej w okolicy miejsca zamieszkania ankietowanych jest obecnie znacząco wyższa niż przed dwoma laty, a sprzeciw słabnie, co może być skutkiem trwającej kampanii medialnej oraz rosnących cen energii.

Podobnie jak w przypadku poprzednich badań, zwolennikami budowy elektrowni jądrowej znacznie częściej są mężczyźni niż kobiety. Akceptacja takiej inwestycji na ogół rośnie również wraz z poziomem wykształcenia badanych oraz oceną własnej sytuacji materialnej. Ponadto odsetek zwolenników jest zdecydowanie wyższy od przeciętnego wśród osób mieszkających w największych miastach (powyżej 500 tys. ludności), mających wysoką pozycję zawodową (należących do kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracujących na własny rachunek) i wysokie dochody *per capita*. Częściej też akceptują to rozwiązanie ankietowani o przekonaniach lewicowych. Szczególnie wielu zaś przeciwników jest wśród osób najbardziej zaangażowanych religijnie, a także wśród rolników i robotników niewykwalifikowanych. Wymienione tendencje występują zarówno w przypadku pytania

o akceptację budowy elektrowni atomowej w ogóle w Polsce, jak i w pobliżu miejsca zamieszkania badanych (zob. tabele aneksowe).

★

★

★

Większość Polaków obawia się negatywnych następstw globalnego kryzysu energetycznego – przede wszystkim zakłóceń funkcjonowania gospodarki światowej oraz zmian klimatycznych i szkód w środowisku naturalnym, ale także możliwości konfliktów zbrojnych między państwami. Niepokój ten znacznie się nasilił od ostatniego pomiaru w 2006 roku.

Polacy akceptują te sposoby ograniczenia konsumpcji energii, które nie będą wiązały się z podwyżkami podatków. Godzą się na ograniczenie zużycia paliwa przez samochody, nawet jeżeli oznaczałoby to podwyżkę ich ceny (zrekompensowaną jednak niższymi kosztami eksploatacji). Największym uznaniem cieszy się idea pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, jednak w porównaniu z rokiem 2006 znacznie wzrosła akceptacja produkcji i wykorzystania energii jądrowej.

Opracowała

Joanna SZCZEPAŃSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy obawia się Pan(i), że **brak energii i jej wysokie ceny zakłóca równowagę światowej gospodarki**? 1 - Bardzo się obawiam; 2 - Obawiam się w średnim stopniu; 3 - Obawiam się w niewielkim stopniu; 4 - W ogóle się nie obawiam

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	39	11	3	8	1093
Płeć						
Mężczyźni	38	40	15	2	6	521
Kobiety	41	38	8	3	10	572
Wiek						
18-24 lata	36	37	14	4	9	153
25-34	27	50	16	2	4	199
35-44	39	42	11	1	6	165
45-54	41	44	9	3	4	210
55-64	52	28	9	2	9	168
65 lat i więcej	40	29	8	5	18	198
Miejsce zamieszkania						
Wieś	35	40	12	3	10	415
Miasto do 20 tys.	46	31	11	3	9	148
20-100 tys.	42	41	9	3	5	211
101-500 tys.	39	42	8	3	8	173
501 tys.i więcej mieszk.	39	36	15	4	6	147
Wykształcenie						
Podstawowe	41	30	9	4	17	290
Zasadnicze zawodowe	41	37	10	3	8	282
Średnie	38	44	10	2	5	368
Wyższe	35	44	19	2	0	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	27	41	28	4	0	73
Prac.umysł.niż.szczebła	40	45	13	1	2	102
Pracownicy fiz.- umysł.	32	44	13	3	7	99
Robotnicy wykwalifikowani	36	50	10	2	2	110
Robotnicy niewykwalifik.	35	45	13	2	5	52
Rolnicy	46	37	8	6	4	58
Pracujący na własny rach.	43	46	10	1	0	54
Bierni zawodowo						
Renciści	51	25	6	3	16	87
Emeryci	43	31	8	3	15	249
Uczniowie i studenci	42	37	13	2	5	75
Bezrobotni	36	35	11	3	16	74
Gospodynie domowe i inni	32	47	5	4	11	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	38	41	15	3	2	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	36	44	13	3	5	91
sekt. pryw. poza rolnict.	33	49	13	1	3	262
prywatnym gosp. rolnym	48	34	4	6	8	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	50	30	5	0	15	43
301-500	47	42	7	0	4	112
501-900	43	33	10	3	12	210
901-1200	35	44	12	0	8	146
Powyżej 1200 zł	35	45	13	4	3	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	48	28	7	2	14	238
Średnie	39	40	11	2	8	464
Dobre	34	43	14	4	5	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	41	42	8	2	8	81
Raz w tygodniu	39	40	10	2	9	506
1-2 razy w miesiącu	38	38	13	4	7	190
Kilka razy w roku	35	40	14	3	7	206
W ogóle nie uczestniczy	46	30	11	3	9	107
Poglądy polityczne						
Lewica	42	35	16	2	5	128
Centrum	40	39	12	4	6	326
Prawica	40	42	12	3	4	355
Trudno powiedzieć	37	36	7	2	17	283

Tabela 2. Czy obawia się Pan(i), że **produkcja i korzystanie z energii pogorszą stan środowiska naturalnego, np. spowodują zmiany w klimacie?** 1 - Bardzo się obawiam; 2 - Obawiam się w średnim stopniu; 3 - Obawiam się w niewielkim stopniu; 4 - W ogóle się nie obawiam

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	36	15	4	10	1093
Płeć						
Mężczyźni	31	38	20	5	6	521
Kobiety	38	35	10	4	13	572
Wiek						
18-24 lata	38	35	15	6	7	153
25-34	36	38	17	4	4	199
35-44	35	40	14	4	7	165
45-54	33	40	14	5	8	210
55-64	41	34	16	3	5	168
65 lat i więcej	28	31	12	5	24	198
Miejsce zamieszkania						
Wieś	28	40	15	3	14	415
Miasto do 20 tys.	35	33	16	4	12	148
20-100 tys.	41	32	16	6	5	211
101-500 tys.	35	41	11	5	9	173
501 tys.i więcej mieszk.	44	30	14	8	4	147
Wykształcenie						
Podstawowe	29	34	14	4	20	290
Zasadnicze zawodowe	38	33	17	4	8	282
Średnie	37	39	13	5	6	368
Wyższe	35	39	17	7	2	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	28	36	20	15	1	73
Prac.umysł.niż.szczebła	34	45	14	2	4	102
Pracownicy fiz.- umysł.	37	34	22	4	3	99
Robotnicy wykwalifikowani	33	40	19	4	5	110
Robotnicy niewykwalifik.	38	34	21	3	4	52
Rolnicy	31	44	11	6	8	58
Pracujący na własny rach.	42	42	13	3	0	54
Bierni zawodowo						
Renciści	43	29	12	4	12	87
Emeryci	33	31	13	4	19	249
Uczniowie i studenci	40	33	16	6	5	75
Bezrobotni	29	41	7	5	18	74
Gospodynie domowe i inni	32	40	9	3	17	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	33	41	17	5	3	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	40	33	14	7	6	91
sekt. pryw. poza rolnict.	35	40	21	3	2	262
prywatnym gosp. rolnym	32	42	8	6	12	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	43	35	5	3	15	43
301-500	46	28	15	2	9	112
501-900	33	35	16	3	12	210
901-1200	34	38	17	3	8	146
Powyżej 1200 zł	31	43	16	7	4	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	40	31	13	3	14	238
Średnie	31	39	16	4	10	464
Dobre	35	37	15	7	6	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	32	37	17	3	11	81
Raz w tygodniu	35	36	14	4	11	506
1-2 razy w miesiącu	33	41	14	5	6	190
Kilka razy w roku	31	35	18	6	10	206
W ogóle nie uczestniczy	44	33	13	3	8	107
Poglądy polityczne						
Lewica	35	35	14	10	7	128
Centrum	37	36	17	5	6	326
Prawica	34	39	16	5	7	355
Trudno powiedzieć	34	35	11	2	19	283

Tabela 3. Czy obawia się Pan(i), że konkurencja w dostępie do źródeł energii spowoduje wojny i konflikty między państwami? 1 - Bardzo się obawiam; 2 - Obawiam się w średnim stopniu; 3 - Obawiam się w niewielkim stopniu; 4 - W ogóle się nie obawiam

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	40	20	8	11	1093
Płeć						
Mężczyźni	20	41	23	9	7	521
Kobiety	22	38	18	6	15	572
Wiek						
18-24 lata	17	39	20	12	11	153
25-34	18	42	24	8	8	199
35-44	18	39	25	6	12	165
45-54	18	48	22	8	4	210
55-64	29	38	17	5	11	168
65 lat i więcej	25	30	16	8	22	198
Miejsce zamieszkania						
Wieś	18	40	20	6	15	415
Miasto do 20 tys.	28	31	22	8	11	148
20-100 tys.	19	44	21	8	8	211
101-500 tys.	19	41	21	8	10	173
501 tys.i więcej mieszk.	26	38	21	9	6	147
Wykształcenie						
Podstawowe	23	36	17	5	19	290
Zasadnicze zawodowe	23	41	17	9	11	282
Średnie	19	41	23	8	8	368
Wyższe	18	40	30	9	4	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	18	34	28	15	5	73
Prac.umysł.niż.szczebla	15	41	33	8	3	102
Pracownicy fiz.- umysł.	17	43	18	11	10	99
Robotnicy wykwalifikowani	24	49	16	6	5	110
Robotnicy niewykwalifik.	21	44	21	11	4	52
Rolnicy	13	45	23	11	8	58
Pracujący na własny rach.	20	44	23	3	11	54
Bierni zawodowo						
Renciści	30	37	17	5	11	87
Emeryci	26	31	17	7	19	249
Uczniowie i studenci	18	45	25	8	3	75
Bezrobotni	15	37	20	4	24	74
Gospodynie domowe i inni	18	44	12	6	21	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	14	46	28	7	4	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	22	35	25	13	4	91
sekt. pryw. poza rolnict.	20	44	21	7	7	262
prywatnym gosp. rolnym	15	47	14	11	11	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	36	34	8	3	19	43
301-500	24	42	21	6	8	112
501-900	24	35	19	7	16	210
901-1200	19	44	23	4	10	146
Powyżej 1200 zł	21	40	27	8	4	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	30	33	16	6	15	238
Średnie	21	42	21	5	11	464
Dobre	16	41	23	12	9	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	39	22	5	10	81
Raz w tygodniu	23	40	17	7	12	506
1-2 razy w miesiącu	15	48	21	7	9	190
Kilka razy w roku	16	36	26	12	10	206
W ogóle nie uczestniczy	29	30	23	6	13	107
Poglądy polityczne						
Lewica	21	42	19	12	7	128
Centrum	21	40	24	9	7	326
Prawica	21	41	22	9	7	355
Trudno powiedzieć	21	37	16	3	23	283

Tabela 4. Proszę powiedzieć, czy popiera Pan(i), czy też nie, **stworzenie zachęt podatkowych dla rozwoju alternatywnych źródeł energii, np. energii słonecznej i energii pochodzącej z wiatru?** 1 - Zdecydowanie popieram; 2 - Raczej popieram; 3 - Raczej jestem przeciwny(a); 4 - Zdecydowanie jestem przeciwny(a)

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	54	30	4	2	10	1092
Płeć						
Mężczyźni	59	29	4	2	7	521
Kobiety	50	31	5	2	12	571
Wiek						
18-24 lata	59	28	3	3	7	153
25-34	57	30	6	1	7	199
35-44	57	30	4	1	7	165
45-54	55	31	3	3	8	210
55-64	57	28	4	3	7	168
65 lat i więcej	40	35	4	1	19	197
Miejsce zamieszkania						
Wies	42	38	5	1	14	415
Miasto do 20 tys.	65	22	1	1	11	147
20-100 tys.	57	31	5	4	3	211
101-500 tys.	64	22	5	2	7	173
501 tys.i więcej mieszk.	62	28	1	2	8	147
Wykształcenie						
Podstawowe	41	33	5	2	19	289
Zasadnicze zawodowe	46	36	7	3	8	282
Średnie	63	27	2	2	5	368
Wyższe	71	23	2	0	4	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	74	19	2	0	5	73
Prac.umysł.niż.szczebła	71	27	0	0	2	102
Pracownicy fiz.- umysł.	58	27	6	1	7	99
Robotnicy wykwalifikowani	57	26	7	4	6	110
Robotnicy niewykwalifik.	42	43	3	3	10	52
Rolnicy	34	51	4	2	9	58
Pracujący na własny rach.	65	27	2	5	0	54
Bierni zawodowo						
Renciści	48	34	6	4	9	87
Emeryci	46	29	5	2	17	249
Uczniowie i studenci	62	25	5	2	6	75
Bezrobotni	49	32	2	2	15	74
Gospodynie domowe i inni	45	39	4	0	11	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	61	27	4	2	7	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	70	21	3	0	6	91
sekt. pryw. poza rolnict.	61	29	3	3	3	262
prywatnym gosp. rolnym	33	50	5	3	9	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	52	24	7	3	15	43
301-500	52	31	3	3	11	112
501-900	56	28	5	3	9	209
901-1200	56	30	5	0	9	146
Powyżej 1200 zł	63	29	1	2	5	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	47	34	4	2	13	238
Średnie	48	34	6	2	11	464
Dobre	66	24	2	2	6	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	46	35	10	1	7	81
Raz w tygodniu	53	31	4	3	9	506
1-2 razy w miesiącu	53	36	3	1	7	190
Kilka razy w roku	58	27	3	1	11	206
W ogóle nie uczestniczy	59	22	4	1	14	107
Poglądy polityczne						
Lewica	62	28	3	1	7	128
Centrum	54	33	4	3	7	326
Prawica	62	28	2	2	5	355
Trudno powiedzieć	40	31	7	2	19	282

Tabela 5. Proszę powiedzieć, czy popiera Pan(i), czy też nie, **wymaganie, aby producenci ograniczyli zużycie paliwa przez samochody, nawet jeżeli miałyby to zwiększyć ich cenę?** 1 - Zdecydowanie popieram; 2 - Raczej popieram; 3 - Raczej jestem przeciwny(a); 4 - Zdecydowanie jestem przeciwny(a)

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	33	20	8	18	1092
Płeć						
Mężczyźni	24	35	21	8	12	521
Kobiety	19	31	18	9	23	571
Wiek						
18-24 lata	19	31	22	14	15	153
25-34	23	31	28	8	10	199
35-44	22	36	20	9	13	165
45-54	23	35	23	9	12	210
55-64	27	34	12	8	19	168
65 lat i więcej	16	30	12	5	37	197
Miejsce zamieszkania						
Wieś	16	31	21	9	23	415
Miasto do 20 tys.	24	34	18	6	19	147
20-100 tys.	25	31	20	12	12	211
101-500 tys.	27	34	16	8	14	173
501 tys.i więcej mieszk.	24	39	18	5	14	147
Wykształcenie						
Podstawowe	13	31	18	7	31	289
Zasadnicze zawodowe	20	30	24	11	15	282
Średnie	27	34	18	8	14	368
Wyższe	28	38	19	6	9	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	26	31	20	12	11	73
Prac.umysł.niż.szczebła	30	35	21	4	10	102
Pracownicy fiz.- umysł.	23	38	20	12	6	99
Robotnicy wykwalifikowani	24	28	23	10	14	110
Robotnicy niewykwalifik.	16	47	14	7	16	52
Rolnicy	12	34	32	5	16	58
Pracujący na własny rach.	18	43	24	14	1	54
Bierni zawodowo						
Renciści	26	29	20	7	18	87
Emeryci	20	29	12	6	33	249
Uczniowie i studenci	20	25	28	12	15	75
Bezrobotni	21	35	15	8	21	74
Gospodynie domowe i inni	15	37	23	7	18	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	23	37	19	9	13	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	26	35	16	9	13	91
sekt. pryw. poza rolnict.	25	34	23	11	8	262
prywatnym gosp. rolnym	14	30	35	7	15	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	23	22	23	11	21	43
301-500	22	39	19	2	17	112
501-900	23	33	16	9	19	209
901-1200	23	30	21	7	19	146
Powyżej 1200 zł	26	36	20	7	10	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	21	28	20	8	22	238
Średnie	21	33	20	7	20	464
Dobre	23	36	19	10	13	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	13	35	15	8	29	81
Raz w tygodniu	22	33	19	8	18	506
1-2 razy w miesiącu	23	34	19	10	14	190
Kilka razy w roku	20	33	21	10	16	206
W ogóle nie uczestniczy	26	26	26	6	16	107
Poglądy polityczne						
Lewica	28	36	17	9	10	128
Centrum	26	34	19	11	10	326
Prawica	24	36	20	6	15	355
Trudno powiedzieć	10	26	21	9	34	282

Tabela 6. Proszę powiedzieć, czy popiera Pan(i), czy też nie, **budowę nowych elektrowni jądrowych, aby ograniczyć uzależnienie gospodarki od ropy naftowej i węgla?** 1 - Zdecydowanie popieram; 2 - Raczej popieram; 3 - Raczej jestem przeciwny(a); 4 - Zdecydowanie jestem przeciwny(a)

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	29	22	17	15	1092
Płeć						
Mężczyźni	22	35	22	12	9	521
Kobiety	13	23	23	21	20	571
Wiek						
18-24 lata	22	31	23	14	9	153
25-34	17	27	26	15	15	199
35-44	15	36	20	18	11	165
45-54	20	25	24	16	15	210
55-64	19	33	18	17	13	168
65 lat i więcej	12	21	23	20	23	197
Miejsce zamieszkania						
Wieś	10	29	26	19	17	415
Miasto do 20 tys.	22	25	20	16	16	147
20-100 tys.	19	25	25	23	8	211
101-500 tys.	21	32	21	12	14	173
501 tys.i więcej mieszk.	26	34	13	8	18	147
Wykształcenie						
Podstawowe	9	24	25	21	21	289
Zasadnicze zawodowe	15	29	25	18	13	282
Średnie	23	28	22	14	13	368
Wyższe	25	36	15	14	10	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	35	30	12	14	9	73
Prac.umysł.niż.szczebła	21	28	23	18	9	102
Pracownicy fiz.- umysł.	13	30	31	12	14	99
Robotnicy wykwalifikowani	20	30	17	18	15	110
Robotnicy niewykwalifik.	14	32	29	17	8	52
Rolnicy	8	31	28	23	10	58
Pracujący na własny rach.	28	42	18	5	7	54
Bierni zawodowo						
Renciści	18	19	28	16	19	87
Emeryci	11	25	22	19	23	249
Uczniowie i studenci	25	27	26	17	6	75
Bezrobotni	12	31	16	22	19	74
Gospodynie domowe i inni	14	33	19	17	17	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	16	30	25	20	9	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	20	26	23	16	15	91
sekt. pryw. poza rolnict.	24	35	18	11	11	262
prywatnym gosp. rolnym	8	28	35	21	9	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	16	11	34	28	12	43
301-500	14	26	25	17	18	112
501-900	15	27	27	18	14	209
901-1200	16	33	24	14	13	146
Powyżej 1200 zł	25	33	17	14	10	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	15	27	17	25	17	238
Średnie	13	28	26	14	19	464
Dobre	24	31	21	16	9	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	9	28	33	18	13	81
Raz w tygodniu	14	26	25	20	16	506
1-2 razy w miesiącu	24	31	21	14	10	190
Kilka razy w roku	20	36	16	13	15	206
W ogóle nie uczestniczy	23	25	17	15	19	107
Poglądy polityczne						
Lewica	27	31	17	16	9	128
Centrum	17	31	24	17	11	326
Prawica	22	31	22	15	10	355
Trudno powiedzieć	7	21	24	20	28	282

Tabela 7. Proszę powiedzieć, czy popiera Pan(i), czy też nie, **podniesienie podatków na energię, aby zachęcić użytkowników do oszczędzania?** 1 - Zdecydowanie popieram; 2 - Raczej popieram; 3 - Raczej jestem przeciwny(a); 4 - Zdecydowanie jestem przeciwny(a)

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	9	39	41	8	1092
Płeć						
Mężczyźni	3	11	41	39	6	521
Kobiety	2	8	36	44	9	571
Wiek						
18-24 lata	2	12	39	40	7	153
25-34	3	6	43	40	8	199
35-44	1	7	47	37	7	165
45-54	3	11	37	44	5	210
55-64	3	13	33	45	6	168
65 lat i więcej	2	7	33	43	14	197
Miejsce zamieszkania						
Wieś	2	9	41	37	11	415
Miasto do 20 tys.	5	8	38	41	8	147
20-100 tys.	3	9	35	53	1	211
101-500 tys.	3	9	44	36	8	173
501 tys.i więcej mieszk.	2	12	34	45	7	147
Wykształcenie						
Podstawowe	2	10	41	35	13	289
Zasadnicze zawodowe	3	10	37	44	7	282
Średnie	2	7	38	47	6	368
Wyższe	5	12	40	39	5	152
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	7	13	42	37	1	73
Prac.umysł.niż.szczebła	2	12	41	43	3	102
Pracownicy fiz.- umysł.	3	9	45	38	5	99
Robotnicy wykwalifikowani	6	7	39	38	9	110
Robotnicy niewykwalifik.	2	4	55	32	8	52
Rolnicy	0	11	46	30	13	58
Pracujący na własny rach.	2	11	27	56	4	54
Bierni zawodowo						
Renciści	1	11	31	49	9	87
Emeryci	2	8	33	44	12	249
Uczniowie i studenci	0	13	42	41	4	75
Bezrobotni	0	6	36	50	8	74
Gospodynie domowe i inni	6	6	44	36	9	58
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	3	10	41	43	4	144
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	7	13	44	32	4	91
sekt. pryw. poza rolnict.	3	8	41	42	6	262
prywatnym gosp. rolnym	0	13	41	32	13	57
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	6	2	44	39	10	43
301-500	2	7	46	41	5	112
501-900	2	8	38	46	6	209
901-1200	2	9	40	42	8	146
Powyżej 1200 zł	4	15	35	38	8	172
Ocena własnych war. mater.						
Złe	2	9	29	51	9	238
Średnie	2	7	44	39	8	464
Dobre	4	12	39	39	6	390
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	3	10	52	29	6	81
Raz w tygodniu	4	8	34	45	9	506
1-2 razy w miesiącu	0	12	47	35	6	190
Kilka razy w roku	3	10	38	41	8	206
W ogóle nie uczestniczy	0	7	39	45	8	107
Poglądy polityczne						
Lewica	1	10	38	46	5	128
Centrum	4	11	37	43	5	326
Prawica	3	9	41	41	6	355
Trudno powiedzieć	1	8	38	39	14	282

Tabela 8. Budowa elektrowni jądrowych ma swoich zwolenników i przeciwników. Gdyby poproszono Pana(ia) o zajęcie jednoznacznego stanowiska w sprawie budowy takich elektrowni w naszym kraju, to czy był(a)by Pan(i) za czy też przeciw? 1 - Opowiadał(a)bym się za budową; 2 - Sprzeciwiał(a)bym się budowie

(%)

	1	2	Nie potrafię zająć stanowiska	Liczba osób
Ogółem	38	45	17	1092
Płeć				
Mężczyźni	51	38	11	521
Kobiety	27	52	21	571
Wiek				
18-24 lata	44	39	17	153
25-34	36	51	13	199
35-44	39	44	17	165
45-54	39	48	13	210
55-64	48	38	14	168
65 lat i więcej	26	48	26	196
Miejsce zamieszkania				
Wies	32	49	18	415
Miasto do 20 tys.	41	40	19	148
20-100 tys.	35	53	12	211
101-500 tys.	40	43	17	173
501 tys.i więcej mieszk.	56	29	14	146
Wykształcenie				
Podstawowe	26	51	22	289
Zasadnicze zawodowe	36	50	15	282
Średnie	45	40	15	368
Wyższe	50	37	13	152
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	56	30	15	73
Prac.umysł.niż.szczebła	42	49	9	102
Pracownicy fiz.- umysł.	40	42	18	99
Robotnicy wykwalifikowani	40	47	14	110
Robotnicy niewykwalifik.	42	56	2	52
Rolnicy	36	55	9	58
Pracujący na własny rach.	61	25	14	54
Bierni zawodowo				
Renciści	33	51	16	87
Emeryci	29	46	25	248
Uczniowie i studenci	43	45	12	75
Bezrobotni	32	44	24	74
Gospodynie domowe i inni	32	48	20	58
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	40	47	12	144
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	40	47	12	91
sekt. pryw. poza rolnict.	49	39	12	262
prywatnym gosp. rolnym	33	53	14	57
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	28	61	11	43
301-500	33	52	14	112
501-900	32	53	16	209
901-1200	36	50	14	146
Powyżej 1200 zł	55	36	9	172
Ocena własnych war. mater.				
Złe	33	49	18	237
Średnie	35	46	18	464
Dobre	45	42	13	390
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	23	65	12	81
Raz w tygodniu	32	50	18	506
1-2 razy w miesiącu	47	40	13	189
Kilka razy w roku	48	34	18	206
W ogóle nie uczestniczy	46	38	16	107
Poglądy polityczne				
Lewica	56	33	11	128
Centrum	40	45	15	326
Prawica	44	44	12	355
Trudno powiedzieć	21	52	27	281

Tabela 9. Gdyby elektrownia atomowa miała powstać w okolicy Pana(i) miejsca zamieszkania, to czy był(a)by Pan(i) za czy też przeciw tej decyzji? 1 - Opowiadał(a)bym się za budową; 2 - Sprzeciwiał(a)bym się budowie; 3 - Nie potrafię zająć stanowiska w tej sprawie

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	25	63	12	1094
Płeć				
Mężczyźni	35	55	10	521
Kobiety	15	71	14	573
Wiek				
18-24 lata	25	61	13	153
25-34	20	72	9	199
35-44	26	65	9	165
45-54	30	59	11	210
55-64	33	57	10	168
65 lat i więcej	16	65	19	199
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	67	14	415
Miasto do 20 tys.	25	61	15	148
20-100 tys.	24	68	8	212
101-500 tys.	28	60	12	173
501 tys.i więcej mieszk.	37	53	10	147
Wykształcenie				
Podstawowe	18	66	16	291
Zasadnicze zawodowe	21	68	11	282
Średnie	31	58	11	368
Wyższe	30	62	8	152
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier.,inteligencja	37	58	5	73
Prac.umysł.niż.szczebła	27	69	4	102
Pracownicy fiz.- umysł.	25	63	12	99
Robotnicy wykwalifikowani	28	65	7	110
Robotnicy niewykwalifik.	24	74	2	52
Rolnicy	22	70	8	58
Pracujący na własny rach.	46	40	14	54
Bierni zawodowo				
Renciści	24	61	15	87
Emeryci	18	65	17	250
Uczniowie i studenci	24	60	16	75
Bezrobotni	22	61	17	74
Gospodynie domowe i inni	16	66	18	58
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	71	6	144
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	30	66	4	91
sekt. pryw. poza rolnict.	33	58	9	262
prywatnym gosp. rolnym	22	67	11	57
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	20	67	13	43
301-500	24	67	10	112
501-900	23	69	9	210
901-1200	20	70	10	147
Powyżej 1200 zł	37	55	8	172
Ocena własnych war. mater.				
Złe	21	63	16	238
Średnie	23	64	13	465
Dobre	29	63	8	390
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	14	79	7	81
Raz w tygodniu	19	68	12	507
1-2 razy w miesiącu	33	56	10	190
Kilka razy w roku	29	55	15	206
W ogóle nie uczestniczy	34	57	9	107
Poglądy polityczne				
Lewica	41	46	13	128
Centrum	25	66	9	327
Prawica	31	62	7	355
Trudno powiedzieć	9	70	21	283